

Zhoršující se péče o staré a nemocné a hromadné zapírání poměrů

svobodny-svet.cz/zhorsujici-se-pece-o-stare-a-nemocne-a-hromadne-zapirani-pomeru

11. února 2023

YNGVAR BRENNA

Podle průzkumu na webu zpravodajského serveru Nettavisen odpověděla na otázku, zda se cítí být jistí, že zdravotnictví financované z veřejných rozpočtů se o ně ve stáří postará, pouze dvě procenta Norů kladně.

Norům to leze na nervy a je to znát z jejich reakcí: «Jako smyslů zbavení» a «Za hranou čehokoliv», či «Je tohle snad něco, k čemu se může Norsko znát?» Podle nich je Norsko v trvalé krizi (čím bohatší se země stala, tím mají okresy, kraje a stát hlouběji do kapes) a to, jak se stará o ty nejvíce potřebné pomoci je toho důkazem.

Norové jsou ve zprávách pravidelně upomínání na to, jak hrubě se v této zemi se seniory zachází, přitom převládá kolektivní zlehčování, že „tak zlé to přece nebude“. Nicméně ovšem... tomu tak již dávno je.

Prostřednictvím sdělovacích prostředků se za seniory začali přimlouvat celebrity. Zatím vystoupily mj. Lise Fjeldstadová, v Norsku známá herečka, podobně jako Anne Holtová, autorka detektivek a bývalá ministryně.

Kdo baží po tom, aby k vám pečovatel/ka zavítala na pět minut, jste-li mokří, špinaví, hladoví, žízniví, je vám zima či moc horko a máte strach? Třeba na serveru www.tv2.no se lze dočíst, že tísňová linka Kirkens SOS nápor nezvládá poté, co ji senioři bombardují nářky, že již nemají vůli žít, neboť smysl a hodnoty života se již vytratily. Mnozí u sebe doma žijící senioři onemocní a celkově se jim oslabí zdraví a sníží tělesná funkčnost proto, že jsou špatně vyživováni, či podvyživeni, což znamená častější opětovná a delší hospitalizace, potřebu rozsáhlejších služeb a předčasného přestěhování do pečovatelského domu než by mělo být nutné. Jen velmi málo jich má dostupného odborníka výživy.

A až se nastěhujete do pečovatelského domova, tak vám přidělí pokoj třeba zvlášť, navzdory tomu, že máte partnera/partnerku a je vaším jediným přáním dožít život zrovna s ním/ní, či vám dají na pokoj s někým, kdo je dementní, ačkoliv vy sám/sama dementní nejste. A o dementní seniory pečuje bezpočet střídajících se pracovníků, v průběhu dvou týdnů třeba takových dvacet, k nimž si nestihne získat vazby nikdo. Někteří pečovatele prý nemají čas zůstat sedět u stolu spolu se seniory, než dojí jídlo, ani nedohlíží nad tím, že si nezapomínají brát předepsané léky, případně je doprovázet na záchod, eventuelně sedět při umírajících a držet jim ruku. Rovněž se najde mnoho příkladů, kdy tyto pečovatele více než jejich svěřenci zajímá mobilní telefon, či televize. Seniorům není vyměňováno oblečení za čisté, či zůstanou hodiny ležet ve vlastních výkalech, je jim napomáháno osprchovat se jednou za dva týdny, selhání a pochybení kvůli problémům dorozumívat se s personálem cizího původu, jenž nerozumí, co bylo sděleno během střídání směny, natož aby byl takový personál vzpruhou dementním a špatně slyšícím. Kolik seniorů kvůli vyjadřovacím problémům již zemřelo, to nikdo neví.

Nemluvě o úrovni stravování atd., přitom jídlo a pití na úrovni mají pro náladu a pohodu seniorů klíčový význam. Aby toho nebylo málo, tak části personálu, zejména té suplující, schází etický základ a nechová se k seniorům obstojně.

Pokud jde o úroveň služeb je Norsko v pečovatelské oblasti, stejně jako v tolika dalších, změtí okresů, nikoliv jednotným státem. Sčítáme-li všechny nedostatky a selhání, jež se dějí na běžícím páse, dospějeme k závěru, že norští senioři nejsou ve vlastní zemi na seznamu těch, jež mají prioritu, nýbrž tvoří v očích kariérních politiků spodinu společnosti.

Norská veřejnoprávní televize dokládá skrytými záznamy, nakolik může být péče bídna pro seniory, jež (ještě) žijí doma. Odhaleny byly tak otřesné poměry, že lidé okamžitě pocítili nutkavou potřebu přepnout na jiný kanál, nakolik to bylo drsné. V Norsku omílaná vyprázdňená hesla o tom, že každému má být umožněno žít doma co nejdéle, dokud toho bude sám/sama schopen/schopná je jen slovní obcházení toho, aby „nejbohatší země světa“ své obyvatele vybavila dostatkem pečovatelských domovů a dostatkem míst v nich.

Ingvild Kjerkolová, ministryně zdravotnictví, je pranýřovaná jednak za to, že prohlásila, že Norové musí za své vlastní stáří ve větší míře přebírat odpovědnost sami, jednak za škrty v nabídkách léčení za situace, kdy na léčbu čeká 250 000 osob. Přitom nikdo z nás nemůže předem vědět, zda bude natolik oslaben/oslabená a/nebo nemocen/nemocná, že bude potřebovat pomoc a péči druhých, anebo se vystačí sám/sama sebou, a to třeba do konce života. A i kdyby mohl/a, proč by někdo, aby čelil vlastnímu stáří, účelově činil opatření mj. týkající se životosprávy, dokud budou politici, ačkoli to dluží dnešní generaci mladých, plánovat a mít ve své zorném poli nikdy ne dále než do dalších voleb?

Norsko je zemí mnohdy nepřekonatelných vzdáleností, kde je čím dále více jednočlenných domácností a kde prarodiče obvykle žijí daleko od dětí a vnoučat a kde kolikrát spočívá jedinou nadějí, že se o

seniory bude někdo dobře starat, v snaze a pokusech získat pro ně místo v pečovatelském domově, což nebývá nic jednoduchého. Mnozí zemřou více, než po několika kolech peripetií eventuálně získají místo.

K tomu má levice i liberálové mnoho dalších politiků, jež vládnou v mnoha městech vč. Osla, neskonalý odpor vůči řešením soukromníků odlehčujících a doplňujících nesoukromé zdravotnictví. Jednou z institucí, s níž je poslední dobou spojeno nejvíce ostudy je tzv. Helsehuset, čili Dům zdraví v městské části Ullern v Oslu. Město si provoz předělalo ze soukromého na komunální. Dobře to nedopadlo ani v případech, kdy město nabylo soukromých pečovatelských domovů ve snaze v péči trumfnout soukromníky.

Ruší se nemocnice i lůžka, mimo jiné špitál v Oslu v městské části Ullevål s vychvalovanou tzv. ABC klinikou pro rodičky, kde se 25 let budovala obstojná nabídka pro rodičky a porodní péče, jen aby se bez finanční logiky stavělo něco nového a většího. Za současné vlády byla zrušena instituce ombudsmana pro seniory a občané si již nemohou vybrat léčbu sami v nemocnici s kratší čekací dobou. Dále se prý nadměrně spotřebují laboratorní a rentgenové služby a ty se proto mají omezit. Potřebujete-li kvůli vyšetření ujet větší vzdálenost a ubytovat se, tak se vám proplatí jen zlomek. Mnoho hotelů zdražilo na několiknásobek a lůžek je v mnoha městech pořád nedostatek. Proto je údajně více těch, jež na toto vše nemají. Také se stává, že někteří senioři čekají nepřiměřeně dlouho na příjezd přepravy pro ně zvláště objednané, anebo, že řidič kvůli neznalosti jazyka či místopisu nedorazí na správnou cílovou adresu a zabloudí.

Za to, že někdo celý život řádně odváděl celkově vzato jedny z nejvyšších daní na světě a je mu/ji poté, co je ubytován v pečovatelském domově odváděno 75 % z čistého důchodu plus 85 % z dalších příjmů, jako např. úroky z úspor, člověk přeci přirozeně očekává něco jiného a především důstojnost. Podle mých zkušeností si řada norských seniorů nedopřává to, na co má chuť, nýbrž spoří pro děti a vnoučata, jenže při současném tempu zdražování je stále

obtížnější dávat peníze stranou, natož si koupit nový, praktičtější byt v nějakém městě. K tomu stát vaši spořivost potrestá daní z jmění, a to nehledě na to, zda třeba pobíráte minimální důchod.

Jen samotné pomyšlení na to, že senioři mají skonat ve strachu a samotě, je příšerné a mělo by všechny Nory do jednoho připravovat o klidné spaní. Jakmile tato mizernost skrze obrazovky a displeje vstoupí do obývacích, tak se kdekdo rozzuří. Proč se tak ale nestalo dříve? Proč se přijímá, že reportáže problesknou se železnou pravidelností, aniž se poměry zlepší? Je odpovědí tak prostá, že senioři mají v naší kultuře tak nízké postavení? Anebo politici nemají odvahu přiznat, že v budoucnosti prostě již nebude existovat veřejné zdravotnictví a proto se postupně odbourává?

Nehledě na to, že se to vše rovná soustavnému maření zákonných povinností, je to zároveň i závažným porušením tzv.

„samfunnskontraktenu“, tj. „smlouvy mezi občanem a společností“, jak bývá v Norsku označované napsané pravidlo, jenž má takřka každý Nor téměř v genech, aby se každý daňový poplatník podle vlastních možností skládal na „sociální stát“, na nějž býval tak pyšný jako kdyby byl do „severského modelu“ zamilován a očekával od něj zpět podle vlastních potřeb kvalitní služby odrážející to, co do něj „vrazil“ a ne, že se bude muset stále draze pojišťovat a k tomu ještě nucen čerpat služby nejisté a nevalné kvality.

| [Yngvar Brenna](#)

■ ■ ■ ■ ■ (4 votes, average: **5,00** out of 5)

>> **Podpora**

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

